

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології

Науковий журнал
Виходить вісім разів на рік

Заснований у листопаді 2009 року
№ 7 (33), 2013

Суми
СумДПУ імені А. С. Макаренка
2013

Засновник, редакція, видавець і виготовлювач

Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка

Друкується згідно з рішенням вченої ради Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 4 від 25.11.2013)

Рецензенти:

О. Є. Антонова – доктор педагогічних наук, професор;

Б. В. Год – доктор педагогічних наук, професор;

О. І. Огієнко – доктор педагогічних наук, професор

Редакційна колегія:

А. А. Сбруєва – доктор педагогічних наук, професор (головний редактор);

Дж. Бішоп – професор Східно-Мічиганського університету (США);

О. В. Єременко – доктор педагогічних наук, професор;

Е. Кантович – професор, доктор хабілітований (Польща);

О.О. Коростельов – доктор педагогічних наук, професор (Росія);

О. В. Лобова – доктор педагогічних наук, професор;

О. В. Михайличенко – доктор педагогічних наук, професор;

Г. Ю. Ніколаї – доктор педагогічних наук, професор;

В. І. Статівка – доктор педагогічних наук, професор;

В. О. Цикін – доктор філософських наук, професор;

Н. Н. Чайченко – доктор педагогічних наук, професор;

О. С. Чашечникова – доктор педагогічних наук, професор;

А. І. Кудренко – кандидат педагогічних наук, професор;

М. О. Лазарєв – кандидат педагогічних наук, професор;

О. Г. Козлова – кандидат педагогічних наук, професор;

К. Бялобжеська – доктор гуманітарних наук (Польща);

О. М. Полякова – кандидат педагогічних наук, доцент;

Ц. Курковський – доктор гуманітарних наук (Польща);

М. А. Бойченко – кандидат педагогічних наук, доцент (відповідальний секретар);

І. А. Чистякова – кандидат педагогічних наук (секретар-координатор)

Затверджено президією ВАК України як
фаховий журнал з педагогічних наук
(Бюлетень ВАК України, 2010 р., № 6)

У журналі відображені результати актуальних досліджень з питань теорії та історії освіти, порівняльної педагогіки, менеджменту освіти, з проблем організації освітнього процесу у вищій школі та проблем розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції.

Лазоренко С. А. Вплив комплексу заходів з оптимізації фізкультурно-оздоровчої діяльності на динаміку показників соматичного здоров'я студентів.....	126
Мікулинська О. С. Інноваційно-організаційний потенціал курикулуму в освітньому процесі вищої школи.....	134
Мороз І. О. Методичні аспекти викладання ефекту Доплера в системі підготовки вчителя фізики.....	144
Огієнко О. І. Формування готовності до інноваційної діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя	154
Розум К. В. Компонентна структура готовності майбутніх учителів гуманітарного профілю до запобігання і розв'язання конфліктів у навчально-виховній роботі з учнями.....	163
Трегубенко О. М. Тестовий контроль у підготовці майбутніх фахівців-географів	170
Чикіна Ю. Ю. Використання засобів комп'ютерно-інформаційних технологій на практичних заняттях у контексті професійної підготовки вчителів географії	178
Шумський О. Л. Педагогічна технологія формування професійної іншомовної комунікативної компетентності курсантів ВНЗ МВС України	187

РОЗДІЛ IV. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Барсукова Н. С. Шляхи стимулювання навчально-професійної мотивації майбутніх учителів музики до вдосконалення виконавської майстерності	194
Беземчук Л. В. Формування готовності майбутнього вчителя музики до оновлення змісту мистецької освіти	204
Благова Т. О. Дитяче хореографічне аматорство у розвитку художньої самодіяльності в Україні	213
Дубровіна І. В. Роль професійно-педагогічних задач учителя музичного мистецтва в контексті самоосвіти.....	223
Жиров О. А. Основні чинники формування педагогічних поглядів і світоглядної позиції К. Василенка.....	232
Картава Ю. А. Корекційна спрямованість музичного виховання дітей дошкільного віку з глибокими порушеннями зору	242
Комаровська О. А. Особливості проявів обдарованості до мистецтва у дітей: за результатами експериментальних досліджень	251
Кондрацька Л. А. Епістемічна стратегія реформування мистецької освіти: сотеріологічний дискурс	259
Король А. М. Сутність поняття методики навчання графічного дизайну учнів у позашкільних навчальних закладах.....	268

УДК. 378.016.78

Л. В. Беземчук

Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто особливості підготовки майбутнього вчителя музики в умовах оновлення змісту мистецької освіти. Проаналізовано поняття «зміст освіти», «зміст мистецької освіти», «оновлення змісту мистецької освіти». Розкрито компоненти підготовки майбутнього вчителя музики: мотиваційно-когнітивний; компенсаторно-образний; емоційно-оцінювальний; художньо-творчий; педагогічно-практичний. Визначено педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя музики в контексті проблем мистецької педагогіки.

Ключові слова: підготовка майбутнього вчителя музики, оновлення змісту мистецької освіти.

Постановка проблеми. Перехід до інноваційної (особистісно орієнтованої) парадигми навчання висуває принципово нові вимоги до вчителя музики, оскільки його професійна робота орієнтує на комплексний характер викладання предметів художньо-естетичного циклу. Оновлення змісту мистецької шкільної освіти потребує пошуку нових стимулів підготовки вчителя музики.

Аналіз актуальних досліджень. Загальні питання змісту освіти розроблялися В. Бондарем, В. Буряком, Ю. Васьковим, М. Вашуленком, Е. Вільчовською, Н. Волошиною, В. Євдокимовим, С. Єрмаковим, І. Журавльовим, С. Золотухіною, Л. Зоріною, О. Іоновою, Б. Коротяєвим, В. Краєвським, В. Ледньовим, І. Лернером, В. Лозовою, П. Москаленком, І. Прокопенком, І. Радуллом, О. Савченко, Г. Троцько, А. Хуторським та іншими вченими. Проблеми музичної освіти і навчання школярів висвітлено в працях Б. Асаф'єва, Н. Гродзенської, В. Шацької, Б. Яворського та інших. Подальшому розвитку цих питань приділяли увагу Е. Абдулін, А. Авдієвський, Ю. Алієв, О. Апраксина, Л. Баренбойм, А. Болгарський, Д. Джола, Д. Кабалевський, О. Критська, О. Кузнецова, Л. Масол, О. Нижник, Д. Огороднов, Г. Падалка, О. Ростовський, Т. Смирнова, Л. Хлебникова, А. Щербо, О. Щолокова та інші.

Аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчує, що в сучасній науці накопичено вже численні за обсягом доробки, присвячені проблемі підготовки вчителя (О. Абдуліна, О. Безпалько, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, О. Мороз, Д. Ніколенко, М. Севастюк, В. Сластьонін, І. Синиця, О. Щербаков та ін.). Теоретико-методичні основи підготовки вчителя музики в умовах оновлення змісту мистецької освіти розглянули

В. Бутенко, С. Гончаренко, А. Линенко, Л. Масол, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, Т. Рейзенкінд, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Савенкова, О. Савченко, В. Тименко, О. Шевнюк, О. Щолокова, Б. Юсов та ін.

Аналіз стану професійної підготовки студентів дозволяє виявити низку суперечностей: між теоретико-методичною підготовкою майбутніх учителів музики і процесом оновлення змісту мистецької шкільної освіти на засадах комплексного підходу до викладання предметів художньо-естетичного циклу; між необхідністю формування готовності майбутнього вчителя музики до оновлення змісту мистецької освіти і відсутністю розроблених педагогічних умов щодо їх реалізації в навчальному процесі вищого навчального закладу.

Мета статті – визначити теоретичні основи оновлення змісту мистецької освіти в умовах професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. У Національній доктрині розвитку освіти України поняття «освіта» тлумачиться як стратегічна основа для розвитку особистості, суспільства, нації і держави. Ця дидактична дефініція виражає найбільш масштабну сферу, яка орієнтує суспільство на майбутнє, на його політичну, соціально-економічну, культурну й наукову організацію. Освіта є засобом відтворення й нарощування інтелектуального та духовного потенціалу народу.

Загальнопедагогічний аспект цього питання розглядали М. Данілов, Б. Єсіпов, І. Лернера, В. Лозова, Г. Троцько, М. Фіцул, А. Хуторський та інші.

Зміст мистецької освіти досліджували І. Зязюн, Л. Масол, О. Отич, О. Рудницька, Т. Смирнова та інші.

А. Хуторським засвідчено зміни в методології сучасної освіти, зміни доктрини «освіта як викладання» на доктрину «освіта як творчість», що передбачає пошук засобів розкриття творчого потенціалу особистості, орієнтованих не стільки на ретрансляцію минулого, скільки на конструювання прогресивного майбутнього [10].

В. Лозовою, Г. Троцько та іншими вченими наголошено на різноманітний спектр визначення поняття «освіта». Для означення категорій ступенів освіти використовуються поняття «початкова», «середня», «вища». Зміст і характер освіти характеризуються поняттями «загальна», «політехнічна», «професійна» [2].

Поняття «зміст освіти» в загальній педагогіці тлумачиться М. Фіцулом як система наукових знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей учнів, формування їхнього світогляду, моралі та поведінки, підготовку до суспільного життя, до праці.

Визначення поняття «зміст освіти» в педагогічній літературі М. Даніловим, Б. Єсиповим та іншими авторами зазначається з точки зору компонентів змісту освіти, обґрунтованих у концепції І. Лернера. Особистісно-орієнтований підхід до визначення змісту освіти узагальнено в працях А. Хуторського, І. Якиманської та інших авторів; культурологічний підхід, як основу для діяльнісної побудови змісту освіти, досліджено В. Ледньовим і А. Смірновим; визначення внутрішніх і зовнішніх принципів розвитку творчого компонента змісту освіти дано А. Хуторським; духовний показник якості освіти виділено М. Поташником. Зазначені підходи стають методологічним підґрунтям для розгляду змісту музичної освіти.

Зміст освіти розглядається В. Лозовою як один з основних елементів у структурі процесу навчання. Така позиція є співзвучною з положеннями Ю. Бабанського. Автор визначає систему процесу навчання, що включає наукові знання, уміння й навички, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей школярів, формує світогляд, готує їх до суспільного життя, праці. До змісту освіти належать усі елементи соціального досвіду, накопиченого людством. Г. Щукіна визначає зміст освіти «як точно окреслене коло систематизованих знань, умінь і навичок, які є основою для всебічного розвитку учнів, формування в них діалектико-матеріалістичного світогляду й пізнавальних інтересів». І. Лернер обґрунтовує чотири основних елементи змісту освіти: знання, способи діяльності, досвід творчої діяльності, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього середовища, інших людей, самого себе.

Ефективність засвоєння змісту освіти вимагає його дидактичного прогнозування та формування, що здійснюються за такими етапами: 1) аналіз цілей і функцій освіти, які визначають суспільну необхідність у змісті загальної середньої освіти; 2) створення прогностичної моделі випускника середньої школи як відображення перспективних цілей освіти; склад і структура моделі повинні відповідати складовим змісту освіти; у ній визначаються й оцінюються основні знання, навички, особистісні якості тощо, які знадобляться учню після закінчення навчального закладу; 3) прогностичний відбір навчального матеріалу – представлення всіх компонентів змісту освіти в розгорнутому вигляді з урахуванням взаємозв'язку науки та відповідного навчального предмета – його теорій, понять, категорій, принципів, методів.

Зміст освіти – складне утворення. У дидактиці він трактується як система (від грецьк. *systema* – складене із частин, з'єднане) – певним способом упорядкована множина компонентів, які являють собою структуровані й функціонально пов'язані між собою частини цілого. Якість цілого виникає в

результаті взаємодії компонентів і не дорівнює сумі їх якостей. Цю нову якість, яку має явище як ціле, називають системною, або інтегральною.

О. Гребенюк і Т. Гребенюк зміст освіти розглядають як базовий фундамент культури особистості. Відзначають інформаційну, розвивальну та комунікативну функції освіти. Виділяють також три змістових аспекти освіти: аксіологічний, інформаційний і діяльнісний.

Відповідно до структурних компонентів художньої освіти [3] Л. Масол визначає складники: 1. Змістово-цільовий. Цілі мистецької освіти (у соціальному й особистісному вимірах), принципи й завдання мистецької освіти, зміст навчання й виховання засобами мистецтва. 2. Функціонально-процесуальний (педагогічні засоби, форми, методи і прийоми навчання засобами мистецтва, способи взаємодії особистості в процесі навчання засобами мистецтва, технології навчання засобами мистецтва). 3. Результативно-оцінний (критерії оцінювання проміжних і кінцевих результатів навчання засобами мистецтва, інтегральні показники сформованості творчої діяльності).

Г. Падалка розкриває зміст мистецької освіти як цілісне поєднання знань художніх творів (фактичного матеріалу), теорії мистецтва та історії його розвитку, практичних умінь і навичок у галузі мистецької діяльності, досвіду сприймання мистецтва, критично-оцінювального ставлення та інтерпретаційних підходів до надбань мистецької спадщини, а також творчої роботи в галузі мистецтва [4].

Відповідно до поглядів Е. Абдуліна ми визначаємо зміст мистецької освіти як систему знань, умінь і навичок у галузі мистецтва, оволодіння якими забезпечує розширення мистецького та творчого досвіду, підвищення мистецької грамотності, формування духовної культури, всебічний розвиток особистості, що впливає на її подальше самовизначення та самовдосконалення. Автор розкрив елементи змісту навчання в галузі мистецтва як: «досвід емоційно-морального ставлення людини до дійсності; знання з мистецтва; уміння й навички в галузі мистецтва, що проявляються в творчій навчальній діяльності». Якщо мати на увазі їх взаємозв'язок, то можна виділити творчу діяльність як домінанту в навчанні мистецтву (рис. 1).

О. Отич зміст мистецької освіти розглядає з погляду художньо-естетичного розвитку, як систему знань, умінь і навичок у галузі мистецтва, оволодіння якими забезпечує розширення мистецького та творчого досвіду, підвищення мистецької грамотності, формування духовної культури, всебічний розвиток особистості, що впливає на її подальше самовизначення та самовдосконалення [5].

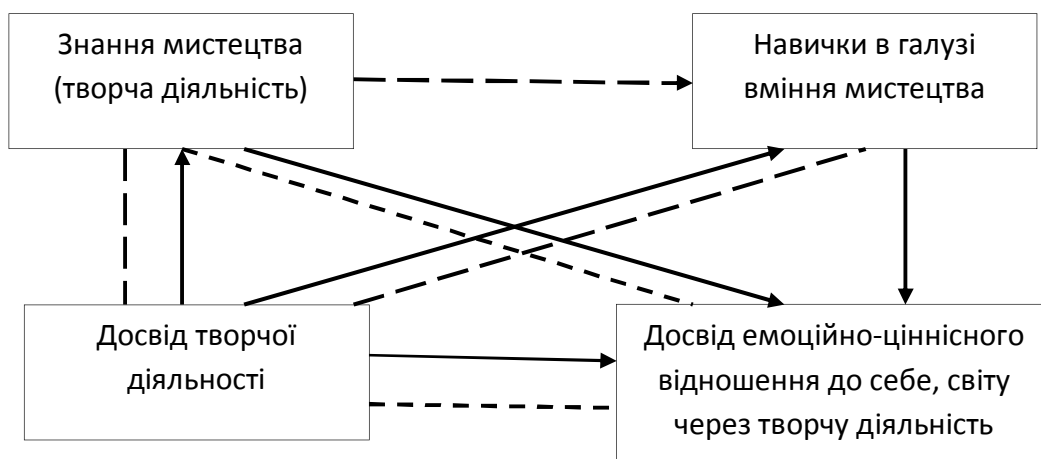

Рис. 1. Взаємозв'язки між компонентами змісту мистецької освіти

- > формує зміст або об'єкт діяльності;
- - - - -> включається до змісту діяльності як засіб;
-> впливає на відношення до змісту діяльності і її об'єкта.

Для опанування змісту мистецької освіти О.Отич пропонує використовувати методи мистецької педагогіки: показ, художнє вправління, виконання етюдів, ескізне опрацювання художнього твору, варіативну розробку художнього матеріалу, демонстрацію художніх творів, художнє ілюстрування, словесні пояснення. Окремо дослідниця виділяє «Педагогіку мистецтва», до якої належать художньо-дидактичний метод та методи педагогічного малювання, педагогічної драматизації, педагогічної візуалізації, педагогічної імпровізації, педагогічного інтонування, творчих проєктів [5].

І. Зязюн готовність педагога до оновлення змісту мистецької освіти розглядає як деякі тенденції динаміки формування естетичної культури майбутнього вчителя, пов'язані з його підготовкою до інноваційної діяльності на прикладі естетико-інноваційного потенціалу. Важливими показниками цієї готовності є: естетико-інтелектуальна культура – основа інноваційної поведінки майбутнього вчителя; уміння проєктувати й моделювати естетичні ідеї та професійну діяльність – основа оволодіння інноваціями; готовність до сприймання інноваційних ідей та сумісної ціннісно-орієнтаційної естетичної діяльності – основа включення в інновації емоційно-почуттєвої сфери майбутнього вчителя.

Підготовка студентів охоплює такі компоненти, як: мотиваційно-когнітивний, що передбачає формування у студентів потреби до спілкування з різними видами мистецтва на основі розширення їх мистецької компетентності; компенсаторно-образний, що сприяє подоланню однобічної установки студентів на ізольоване від інших видів художньої діяльності музичне пізнання; емоційно-оцінювальний,

спрямований на розширення у студентів художньо-сенсорного досвіду осягнення музики; художньо-творчий, що активізує музично-образну уяву студентів завдяки ознайомленню їх з можливостями різних видів мистецтва у відображенні дійсності (проектування та моделювання художньо-педагогічних ситуацій, орієнтування в нестандартних ситуаціях, пошуки рішень проблем, «художні вчинки») (В. Орлов); педагогічно-практичний, зміст якого полягає в розширенні палітри художніх педагогічних дій студентів [4].

Як інтегральний показник сформованості підготовки майбутнього вчителя музики до оновлення змісту мистецької освіти В. Орлов визначає рівень розвитку професійної художньо-педагогічної рефлексії, спрямованої на самовдосконалення й самореалізацію, тобто здатності переносити внутрішньо усвідомлені та сформовані в собі професійні якості вчителя музики у площину продуктивної мистецької діяльності.

Узагальнюючи погляди науковців, можна дійти висновку про те, що зміст мистецької освіти реалізується в процесі мистецького навчання, функціонально-інтегративним ядром якого стає діяльнісна тріада (сприймання, створення, виконання учнями творів мистецтва).

На рис. 2 можна бачити, що перелічені структурні компоненти об'єднуються в процесуально завершений фрагмент мистецького навчання, функціонально-інтегративним ядром якого стає діяльнісна тріада.

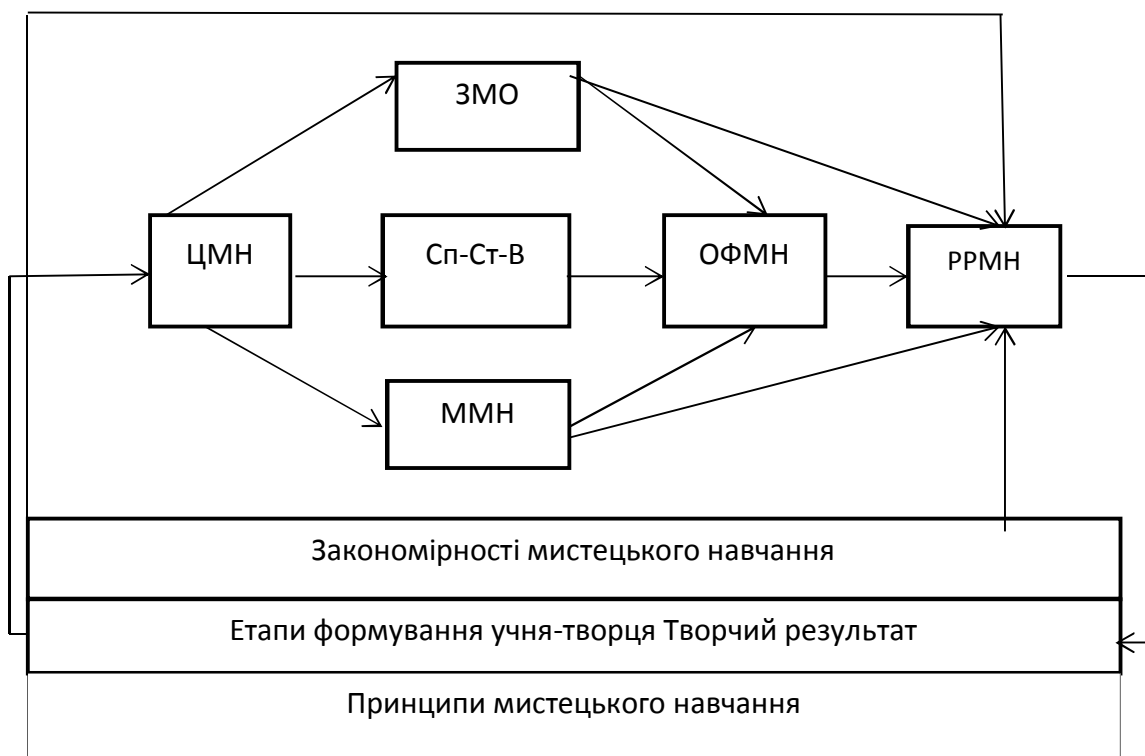

Рис. 2. Місце змісту мистецької освіти (фрагмент мистецького навчання)

ЦМН – цілі мистецького навчання, ЗМО – зміст мистецької освіти; ММН – методи мистецького навчання; ОФМН – організаційні форми мистецького навчання; РРМН – реальний результат мистецького навчання; Сп-Ст-В (сприймання-створення-виконання) – діяльнісна тріада.

Забезпечення досягнення результативності в музичному навчанні, – засвідчує Г. Падалка, є педагогічні умови – цілеспрямовано створені чи використовувані обставини мистецького навчання, Серед першочергових авторка визначає такі педагогічні умови, як: а) створення позитивної атмосфери навчання; б) досягнення діалогових засад взаємодії вчителя й учня в навчальному процесі; в) забезпечення пріоритету практичної діяльності [6].

Проблему оновлення змісту мистецької освіти знаходимо в І. Зязюна, О. Отич, Г. Падалки, О. Рудницької та інших.

Нові завдання, поставлені в новому змісті мистецької освіти вимагають від учителя мистецтва зміни відношення до організації уроку мистецтва на діяльнісній основі, до розширення мистецького освітнього середовища, що формується на принципах практикоорієнтованої освіти. З'являються й нові вимоги до планування уроку мистецтва.

Категорія «оновлення змісту освіти» в загальній педагогіці визначається як забезпечення його варіативності, наступності на різних етапах навчання, підвищення практичної орієнтації на основі оптимального поєднання теоретичних і практико-орієнтованих знань.

Проблеми підготовки вчителя до оновлення змісту мистецької освіти визначено в рішенні про Концепцію розвитку освіти у сфері культури й мистецтва держав-учасників СНД у Мінську, 19 травня 2011 року.

Оновлення змісту загальної художньої освіти в Концепції припускає такі напрями діяльності: забезпечення національної складової художньої освіти, підвищена увага до традиційної культури й народної творчості; розширення використання нових технологій у методиці викладання дисциплін культури і мистецтва, включаючи застосування аудіовізуальних педагогічних технологій; створення нового покоління підручників і навчальних посібників з культури й мистецтва, що передбачають застосування інформаційних технологій; інтеграція установ освіти і установ культури в справі створення нових навчальних програм з дисциплін культури й мистецтва; забезпечення вікової адаптації навчальних програм, у тому числі з обов'язковим включенням ігрових форм освоєння матеріалу для дітей; широке впровадження педагогічної методології, що спирається на інтеграцію різних видів мистецтва; збільшення частки сучасного

мистецтва в навчальних програмах; гуманізація та індивідуалізація художньої освіти; удосконалення методичної диференціації загальної та професійної художньої освіти на всіх її рівнях; удосконалення критеріїв оцінки успішності художньої освіти на всіх її рівнях.

Г. Падалка проблему оновлення змісту мистецької освіти розглядає з позиції вибору навчального матеріалу відповідно до зон розвитку учнів (за Л. Виготським). Специфіка мистецької діяльності вимагає створення такої атмосфери навчання, при якій учень відчуває себе цілком вільним, спроможним легко виконувати творчі завдання. Варто до навчальних програм, поряд з іншими, вводити також твори полегшеної складності, твори, що і за художнім змістом, і за виражальними засобами повністю доступні учню, твори, що не тільки не потребують напруги в осягненні, а такі, сприйняття, оцінювання і, якщо йдеться про виконавське мистецтво, виконання яких приносить учню творчу радість [6].

Отже, підготовка вчителя музики до оновлення змісту мистецької освіти характеризується сформованістю вмінь до інноваційної діяльності, яка включає опанування навчального стандартизованого матеріалу, закладеного в нормативних державних документах, і вибір навчального матеріалу відповідно до сучасних тенденцій поліхудожнього виховання учнів (на відміну від монохудожнього – яке ґрунтується на одному з видів мистецтва). Підготовка майбутнього вчителя музики до оновлення змісту мистецької освіти – це процес формування у студентів естетичного ставлення до різних видів мистецтва на основі усвідомлення їх універсальних і специфічних закономірностей художньо-образного відтворення дійсності.

І. Зязюн відмічає, що завдяки інтегровальному характеру естетичного досвіду як складової ціннісних відношень, культура постає у вигляді системи інноваційних зрушень у професійній підготовці майбутнього вчителя.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вивчення змісту мистецької освіти відноситься до мистецької педагогіки, що є теорією та практикою професійної й загальної мистецької освіти та художньо-естетичного виховання. Ця дисципліна забезпечує реалізацію таких напрямів освітньої діяльності, як: мистецька едукація, виховання для мистецтва.

Оновлення змісту мистецької освіти передбачає залучення студентів до різних видів мистецтва. Подальшої розробки набуває проблема методологічної підготовки майбутнього вчителя музики в умовах оновлення змісту мистецької освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Мистецтво та освіта. – 2004. – № 2. – С. 2–6.
2. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання : навчальний посібник / Валентина Лозова, Ганна Троцько // Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп. – Харків : ОВС, 2002. – 400 с.
3. Масол Л. М. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах / Людмила Масол // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2004. – № 10. – С. 3–9.
4. Орлов В. Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін : монографія / В. Орлов // За заг. ред. І. А. Зязюна. – К. : Наукова думка, 2003. – 262 с.
5. Отич О. М. Педагогіка мистецтва. Сутність та місце в системі наук про освіту / Олена Отич // Мистецтво та освіта. – 2008. – № 2 (48). – С. 13–17.
6. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Галина Падалка. – Київ : Вид-во Освіта України, 2008. – 274 с.
7. Савченко О. Я. Системний підхід до модернізації змісту загальної середньої освіти / Олександра Савченко // Рідна школа. – 2010. – № 1–2. – С. 3–7.
8. Художня освіта і проблема виховання молоді : збірник наукових статей / Кол. авт. : Ольга Рудницька та ін. – К. : ІЗМН, 1997. – 164 с.
9. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / Андрей Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.

РЕЗЮМЕ

Беземчук Л. В. Формирование готовности будущего учителя музыки к обновлению содержания художественного образования.

В статье рассмотрены особенности подготовки будущего учителя музыки в условиях обновления художественного образования. Проанализированы понятия «содержание образования», «содержание художественного образования», «обновление содержания художественного образования». Раскрыты компоненты подготовки будущего учителя музыки: мотивационно-когнитивный; компенсаторно-образный; эмоционально-оценочный; художественно-творческий; педагогически-практический. Определены педагогические условия подготовки будущего учителя музыки в контексте проблем художественной педагогики.

Ключевые слова: подготовка будущего учителя музыки, обновление содержания художественного образования.

SUMMARY

Bezemchuk L. Forming of rediness of a future music teacher to the renewing of the art education content.

The paper considers peculiarities of a future music teacher training under the conditions of renewing of the content of art education. The notions «education content», «art education content», «renewing of art education content» are analyzed. The pedagogical terms of a future music teacher training are defined in the context of art education problems.

Training of a future music teacher to renewing of the art education content is presented as a process of forming of students' attitude to various types of art based on their realizing both common and specific regularities of reality art reflecting.

Investigating the art education content relates to the problems of art pedagogy which is the theory and practice both of professional and general art education as well as art-aesthetic upbringing. This discipline provides realization of such educational branches as art education and bringing up for art.

The art education content is thought to be the holistic combination of art compositions of knowledge (fact material), theory and history of art, practical skills in art activity, experience of art perception, estimative attitude and interpretative approaches to art heritage. Earning these knowledge and skills provides art experience expansion as well as the whole development of personality which affects his/her self-improvement and self-determination. Elements of the art education content are identified as: «experience of emotional-moral attitude of a person to evidence; art knowledge; skills in art which are revealed in creative educational activity». Taking into consideration the connection of the elements we can highlight creative activity as a dominant in teaching art.

The following terms are determined to be the top priority pedagogical conditions: a) creating the positive studying atmosphere; b) reaching dialogue interaction between a teacher and a pupil; c) providing the priority of practical activity.

Students training includes the components: motivation-cognitive component which expects formation of students' needs in interaction with various kinds of art based on increasing their art competency; compensative-creative component that facilitates overcoming isolation of music upbringing as for other kinds of creative activities; emotion-estimating component which is directed at the expansion of students' art-sensor experience of music perception; art-creative component which activates music-creative imagination of students due to getting familiar with facilities of different kinds of art as for evidence reflecting (projecting and modelling of art-pedagogical situations, orientation in non-standard situations, «art actions» etc.); pedagogical-practical component that enlarges palette of students' pedagogical behavior.

Key words: *training of a future music teacher, renewing of art education content.*

УДК 793.3:7.077–053.5(477)

Т. О. Благова

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

ДИТЯЧЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ АМАТОРСТВО У РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У статті досліджено розвиток дитячого хореографічного аматорства в системі художньої самодіяльності в Україні в історико-педагогічному контексті. Визначено головні тенденції, форми організації, завдання, змістовий компонент загальної хореографічної підготовки дітей та підлітків в умовах дозвілєвої діяльності. Проаналізовано творчу діяльність найбільш відомих дитячих самодіяльних хореографічних колективів в Україні в умовах сьогодення (особливості організації навчально-виховного процесу, формування репертуару).

Ключові слова: *аматорство, хореографія, хореографічна художня самодіяльність, дитяче хореографічне аматорство, дитяча танцювальна творчість, хореографічна підготовка, дитячі самодіяльні танцювальні колективи, система позашкільної освіти.*

Постановка проблеми. *Розвиток дитячого хореографічного аматорства характеризується в умовах сьогодення масовістю, багатожанровістю, диференціацією різновидів, а також високим рівнем організації та практичної підготовки. Популярність хореографічного мистецтва серед дітей і підлітків*